

İKV BİLGİ NOTU

AP VE AB KONSEYİ GÜMRÜK BİRLİĞİ REFORMUNDA UZLAŞTI

Ahmet Emre Usta, İKV Uzmanı

AP ve AB Konseyi, 26 Mart 2026 tarihinde, AB Gümrük Birliği'nin modernizasyonuna yönelik kapsamlı bir reform paketi üzerinde siyasi bir uzlaşya vardı. 1968 yılında kurulan gümrük birliğinin bugüne kadarki en büyük revizyonu olarak nitelendirilen bu reform, artan e-ticaret hacmi, jeopolitik değişimler ve güvenlik tehditleriyle başa çıkmak için Tek Pazar'ın korunmasını ve süreçlerin dijitalleştirilmesini hedefliyor. Anlaşma kapsamında, gümrük süreçlerinin koordinasyonunu sağlamak ve risk yönetimini AB düzeyinde merkezileştirmek amacıyla Fransa'nın Lille şehrinde yeni bir AB Gümrük İdaresi (EUCA) kurulacak. Bu yeni kurum, üye ülkelerin gümrük faaliyetlerini koordine ederek kriz yönetiminde ve riskli gönderilerin tespitinde kritik bir rol oynayacak.

Reformun en önemli teknolojik adımlarından biri olan AB Gümrük Veri Merkezi, hâlihazırda üye ülkelerde kullanılan 111 farklı ulusal yazılım sisteminin yerini alarak tek bir dijital platform olarak hizmet verecek. İthalatçı ve ihracatçılar, gümrük bilgilerini 27 farklı ulusal otorite yerine yalnızca bu merkezi sisteme girerek zaman ve maliyet tasarrufu sağlayacak. Veri merkezinin e-ticaret işlemleri için 2028 yılında devreye girmesi, 2031 yılında diğer işletmelerin gönüllü kullanımına açılması ve 2034 yılı itibarıyla tüm ticari işlemler için zorunlu tek giriş noktası olması planlanıyor. Kurallara tam uyum sağlayan ve şeffaflık kriterlerini karşılayan "Güven ve Kontrol" (*Trust and Check*) statüsündeki güvenilir işletmeler, bu veri merkezi sayesinde aktif gümrük müdahalesi olmaksızın mallarını serbest dolaşıma sokabilecek ve önemli bürokratik kolaylıklardan faydalanacak.

E-ticaret alanında yaşanan patlama ve Çin gibi ülkelere gelen küçük ölçekli sevkiyatlardaki yoğunluk, reformun odak noktalarından bir diğerini oluşturuyor. Mevcut durumda tüketicilerin sorumlu olduğu ithalat süreçlerinde artık mesafeli satış yapan çevrim içi platformlar ve satıcılar "ithalatçı" statüsünde kabul edilecek ve böylece gümrük vergilerinin ödenmesinden ve ürünlerin AB standartlarına uygunluğundan doğrudan sorumlu tutulacak. Kuralları sistematik olarak ihlal eden platformlara, son 12 aylık ithalat değerlerinin %1'i ile %6'sı arasında değişen para cezaları uygulanabilecek. Ayrıca, 150 avro altındaki paketlere uygulanan gümrük vergisi muafiyeti kaldırılarak, 1 Temmuz 2026 tarihinden itibaren bu ürünlere geçici olarak 3 avroluk bir gümrük vergisi getirilecek. Buna ek olarak, gümrük idarelerinin artan maliyetlerini karşılamak amacıyla en geç 1 Kasım 2026'ya kadar yürürlüğe girecek yeni bir işlem ücreti tahsil edilecek.

Yasal sürecin tamamlanması için sağlanan bu geçici uzlaşının, önümüzdeki dönemde AP Genel Kurulu ve AB Konseyi tarafından resmî olarak onaylanması gerekiyor. Yeni gümrük mevzuatı, AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmasından 20 gün sonra yürürlüğe girecek ve 12 ay sonra tam olarak uygulanmaya başlanacak.